

ÄSKANDE 2025

ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM

Region Östergötland
Linköpings kommun
Norrköpings kommun
Vadstena kommun

INLEDNING

Genom renovering och förnyelse av museibygnaden i Linköping har Östergötlands museum nu en uppdaterad fastighet, högre säkerhet, ett modernt besökskoncept, utökade publika ytor och förbättrad tillgänglighet. Tillsammans med nya utställningar är museet bättre rustat för dagens uppdrag och de ökade kraven från publiken. Att ha genomfört en omvandling innebär inte att behoven av att utveckla verksamheten minskat. Nya frågor som beredskap, såsom att skydda samlingar och skyddade byggnader vid krig, krigsplacering av personal, klimat och bevarandefrågor på Löfstad slott, omhändertar samlingar som tidigare förvaltats av andra stiftelser, säkerställa en god fysisk arbetsmiljö på Sancta Birgitta Klostermuseum samt ta fram utvecklingsplan för museifastigheten är några av frågorna som står på dagordningen för kommande år.

Förnyelsen har under 2023 resulterat i att Östergötlands museum utsetts till "Årets museum" i Sverige och är även nominerat till "Museum of the Year", ett prestigefyllt europeiskt museipris. Trots dessa framgångar återstår utmaningarna på grund av det omfattande uppdraget, vilket inte matchas av de basanslagen som museet erhåller, och är bakgrunden till detta äskande. Trots framgångarna med förbättrad finansiering kvarstår den största utmaningen, nämligen att basanslaget inte täcker det omfattande uppdrag som museet har. Detta gör att Östergötlands museum fortsätter att vara starkt beroende av extern finansiering för att klara uppdrag som formulerats bl. a. i stadgar och kulturplan. Detta rör förvaltning av samlingar och fastighet, teknik/digitalisering, forskning/kunskapsuppbyggnad, ungdomsverksamhet m.m.

En del av denna finansiering utgörs av avgiftsfinansiering, såsom entréavgifter och andra avgifter för exempelvis arkivtjänster. Detta är särskilt utmanande inom en sektor där Östergötlands museum, Löfstad slott och Sancta Birgitta Klostermuseum till stor del finansierar sin verksamhet med publika avgifter. Samtidigt som konkurrerande verksamheter med statliga och kommunala anslag i länet helt har subventionerade entréavgifter (Arbetets museum, Friluftsmuseet Gamla Linköping, Stadsmuseet i Norrköping m. fl.). Östergötlands museum har förutom detta en mycket hög egenfinansiering, till skillnad från flertalet regionala kulturinstitutioner.

Denna utmaning förstärks ytterligare av den lågkonjunktur vi befinner oss i, då besökare kommer att överväga sina kostnader för att besöka museer. Det är angeläget att skapa en mer jämlik situation mellan kulturinstitutioner. Till skillnad från scenkonstverksamheterna har Östergötlands museum ett uppdrag att långsiktigt förvalta kulturskyddade byggnader samt gemensamma minnen i form av omfattande föremålssamlingar, arkiv och bildsamlingar. Den regionala kulturpolitiken bör ta ansvar för att säkerhetsställa att verksamheter vid länets kulturinstitutioner ska ha likvärdiga ekonomiska förutsättningar.

Östergötlands museum lever idag inte upp till de åtaganden som föreskrivs i Museilagen. Flera åtaganden har en eftersläpning eller finansieras med externa medel som vi har sökt. Detta gäller särskilt paragraferna om "aktiv samlingsförvaltning" samt "forskning" i museilagen.

Östergötlands museum strävar efter att få likvärdiga villkor mellan egenfinansiering och anslagsfinansiering jämfört med andra museer. Vi ser det också som viktigt att Östergötlands museum regionalt har likvärdiga villkor gällande entréavgifter som är fullt jämförbara med andra museer inom statlig och kommunal sektor i länet.

BAKGRUND

Östergötlands museum har sedan 1864 samlat konst- och kulturhistoria från Östergötland och har sedan 1930-talet det regionala uppdraget att arbeta med kulturarv, kulturmiljö och konst i hela länet. Verksamheten och samlingarna spelar en viktig roll för att erbjuda regionen kompetens inom museifrågor, som kommuner, hembygdsföreningar, kyrkliga samfund och andra aktörer kan dra nytta av. Precis som andra läns museer är Östergötlands museums roll att göra kulturarvet tillgängligt regionalt, vara en utvecklande och drivande resurs samt samordna, förmedla och bygga kunskap inom sina verksamhetsområden. Östergötlands museum ska vara en resurs för barn och unga, bland annat genom ett rikt utbud för skolor. Östergötlands museum har också riktade uppdrag att driva nätverket Kulturarv Östergötland och att ha pedagogisk visnings- och programverksamhet på Löfstad slott.¹

Den 1 augusti 2017 trädde lagen som reglerar offentligt finansierade museer i kraft. I denna fastställs att museerna skall bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Lagen ställer också nya krav på museerna, framförallt gällande aktiv samlingsförvaltning, kompetensutveckling och forskning. I en tid där vetenskapliga fakta relativiseras och ifrågasätts blir museernas kunskapsbärande funktion allt viktigare som en garant för vetenskap och kunskap. Införandet av museilagens innebar inte bara en reglering av museernas uppdrag utan också en tydligare betoning av huvudmännens ansvar i frågan.²

Östergötlands museum är en regional kulturinstitution och ingår därför i Kultursamverkansmodellen som bygger på samverkan mellan stat, region, kommuner och kulturverksamheter. Basen i modellen är en flerårig regional kulturplan som tas fram i samråd med kommunerna och verksamheterna och som är grunden för det statliga stödet till regional kulturverksamhet.

Under 2021 genomförde Riksantikvarieämbetet utredningen *“Genomlysning av förutsättningarna för de regionala museernas verksamhet”*.³ Utredningen visar på en lågtgående nationell underfinansiering av läns museer, vilket har resulterat i att läns museerna har tvingats att öka sin egenfinansiering. Detta har i sin tur drivit fram en allt mer projektstyrd ekonomi där museerna har stora svårigheter att upprätthålla en professionell insamling, förvaltning, förmedling och arbetsmiljö. Utredningen understryker även betydelsen av de regionala museerna som koncept och behovet av en fungerade kultursamverkansmodell. De belyser även de regionala museernas roll för samhällets infrastruktur för kunskap och forskning.

I remissversionen till Östergötlands kulturplan 2024 till 2027⁴ beskriver Region Östergötland visionen att vara hållbar och följa Agenda 2030 som grund för det regionala utvecklingsarbetet.

Kulturplanen pekar även ut tre strategiska utvecklingsområden som ska genomsyra kulturområdets insatser under perioden:

1. Breddat deltagande och ökad spridning
2. Konstnärlig utveckling och ökad kvalitet
3. Ta tillvara på kulturens kraft och värden i samhällsutvecklingen

Den regionala uppdragsöverenskommelsen för Östergötlands museum är ett styrdokument som beskriver uppdraget från stiftarna Region Östergötlands och Linköpings kommun till verksamheten. Kulturplanen stipulerar att att Museilag och Arkivlag ska följas.⁵

1 Uppdragsöverenskommelse 2020–2023 för Östergötlands museum, RUN 2020-44.

2 Museilag (2017:563), op.cit.

3 Riksantikvarieämbetet, “Genomlysning...”, op.cit.

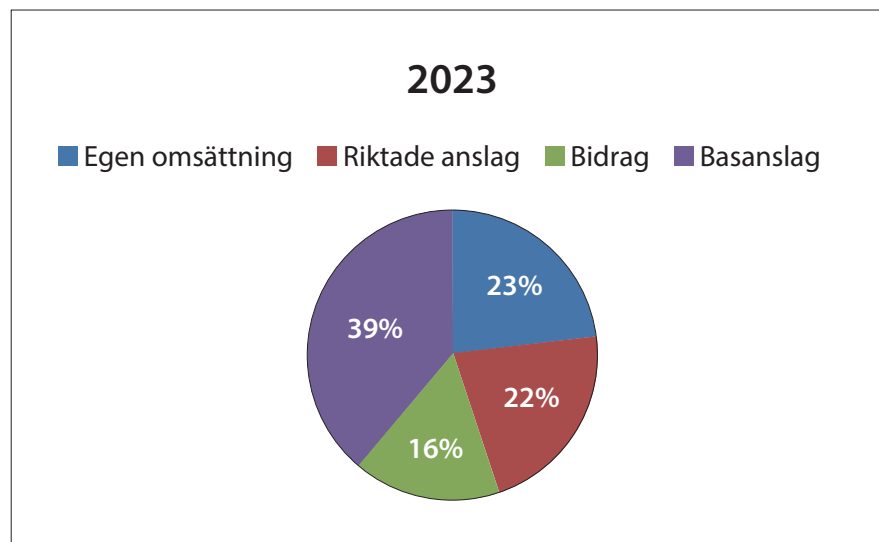
4 Remissutgåva kulturplan för Östergötland 2024–2027.pdf. Hämtad 2023-10-15

5 Uppdragsöverenskommelse, op.cit

Ekonomi

Under flera år har Östergötlands museum vittnat om avsaknaden av uppräknningar i nivå med kostnadsökningar och har återkommande begärt medel i form av äskande för att täcka de brister och utmaningar som verksamheten har stött på och fortfarande står inför. Bristen på anslag påverkar både museets basuppdrag enligt uppdragsöverenskommelsen och den projekt- och affärsverksamhet som museet bedriver negativt. Vissa problem, såsom den omfattande fastighetsreoveringen, har lösts genom egna lån där kapitalkostnader garanteras av huvudmännen, medan andra problem har krävt stora neddragningar, såsom det varsel av tio anställda som genomfördes 2016, samt viss vakanssättning av tjänster 2021–2023. Nedprioriteringar har resulterat i att delar av basverksamheten drivs med externa medel.

Museets fördelning av intäkter i form av basanslag (39%), riktade anslag (22%), sökta bidrag (16%) samt egen omsättning (23%) avspeglar en mångfacetterad finansiering som är känslig för förändringar. De riktade anslagen till enheterna Löfstad slott, Sancta Birgitta Klostermuseum, Länskonstkonsulent, Kulturarv Östergötland och Kulturarvs IT ökar byråkratin samtidigt som förvaltningen av samlingar inom dessa uppdrag finansieras med basanslag till museiverksamheten. Ur sammanställningen framgår att basuppdrag som samlingsförvaltning årligen kräver extern finansiering. Det är också tydligt att museets publika uppdrag finansieras av externa medel, antingen genom entréavgifter eller genom externa bidrag. En annan konsekvens är att de egna resurserna för byggnadsvård till stor del går till att klara förvaltningen av egna fastigheter, och trots detta avsätter vi en relativt liten andel av anslaget till fastighetsförvaltning jämfört med fastighetsinnehavet. Det stora beroendet av extern finansiering är omöjligt att upprätthålla över tid, vilket resulterar i risker såsom tekniska skulder, eftersatt fastighetsunderhåll, bristande vård av samlingar och försummad publik verksamhet.

ÖSTERGÖTLANDS MUSEUMS ÄSKANDE FÖR ATT KLARA BASUPPDRAG UTAN HÖJDA ENTRÉAVGIFTER

I de uppdrag som ålagts museet av huvudmännen, genom museilag och uppdragsöverenskommelse, läggs stor vikt vid den publika verksamheten som museet bedriver. Det är framför allt besökarsantalet till museets publika utbud som används som en utvärderingsgrund. Uppdragen inkluderar att ständigt nå bredare målgrupper och fler medborgare. I en tid av lättillgänglig underhållning konkurrerar museets utbud inte bara med andra kulturaktiviteter utan även med den resursstarka nöjesbranschen. Detta har ökat publikens förväntningar och krav, särskilt gällande generösa öppettider, digital tillgänglighet, ny teknik och nya upplevelser genom nya utställningar och nya programpunkter.

Enligt den utredning som Riksantikvarieämbetet genomförde 2021 förväntas de regionala museerna *”skapa attraktiva mötesplatser för kulturupplevelser och offentliga samtal, vilket anses som viktigt för medborgarna och samhällets välmående och utveckling”*.⁶ I takt med samhällets digitala omställning förväntas de regionala museerna även etablera sig som digitala mötesplatser.

Den snabba teknikutveckling som har ägt rum i samhället under de senaste 20 åren har skapat ett stort gap mellan de underfinansierade läns museerna och den aktuella tekniken. Detta gäller särskilt digitala arbetsmetoder och integrerade digitala lösningar, såsom onlineköp av biljetter, webshop, digitalt tillgängliga arkiv och databaser samt digitala visningar och programpunkter.

Inom ramen för renoveringen och det förnyelsearbete som Östergötlands museum genomgått sedan 2019 har verksamheten anpassats i möjligaste mån till dagens krav, med både ny teknik och nya arbetsmetoder. Investeringar har gjorts för att öka den fysiska och digitala tillgängligheten samt för att skapa förutsättningar för en kvalitativ och attraktiv utställningsverksamhet. Den befintliga budgetramen ger dock inte tillräckligt utrymme för att kunna ta in eller nyproducera utställningar i tillräckligt högt tempo för att möta publikens krav på nya intryck och upplevelser.

Inflationsskyddad entréavgift samt lika villkor mellan museer

Om vi som institution med hög egenfinansiering ska kunna uppnå målen om breddat deltagande, krävs ekonomiska subventioner. För verksamheten på Östergötlands museum krävs 200 000 kronor för att kunna behålla de priser som gällande under 2023 (entréavgifter, visningar, lokaluthyrning). På samma sätt krävs 100 000 kronor för Löfstad och 100 000 kronor för Sancta Birgitta klostermuseum.

Östergötlands museum har fått anslag från huvudmännen för fri entré till barn och unga, och vi är tacksamma för detta. Inflationen leder dock till ökade kostnader för att kunna presentera attraktiva utställningar och hålla öppet i samma utsträckning.

Detta är grund och förutsättning för att nå de beslutade målen om ”Breddat deltagande” som anges i kulturplanen

Mot bakgrund av ovan äskar vi om extra medel för inflationsskydd så att fri entré för barn kan bibehållas och avgifterna inte höjs med 12%

För Östergötlands museum äskas 200 000 tkr, för Löfstad slott 100 000 kronor och för Sancta Birgitta Klostermuseum 100 000 kronor, **Totalt 400 000 kronor**

Konsekvensanalys

Om inflationsskydd ej kan garanteras kommer kostnadsökningarna få effekten av högre entrépriser och eventuellt även försämrade öppettider

⁶ Uppdragsöverenskommelse, op.cit

Långsiktig och trygg förvaltning av kulturarvet Löfstad slott

Den museala verksamheten på Löfstad slott är ett särskilt uppdrag från huvudmännen Region Östergötland och Norrköpings kommun till Östergötlands museum. Löfstad slott är ett mycket uppskattat besöksmål.

I en separat äskandeprocess har huvudmännen för Löfstad slott kommit överens om en tillfällig anslagsökning med 1 200 000 kr per år för 2022 och fem år framåt. Denna resursförstärkning kommer enligt överenskommelsen med huvudmännen täcka behoven kopplade till klimatförbättrande investeringar samt antikvariska åtgärder som krävs som resultat av skadedjursangrepp och dåligt klimat. I en särskild dialog med huvudmännen har en långsiktig investeringsplan presenterats som med tiden övergår till ökade förvaltningskostnader. Den presenterade planen möjliggör en utveckling av besöksmål enligt den vision som antagits av styrgruppen för anläggningen.

Detta är ett grundkrav för att kunna leva upp till Museilagen rörande aktiv samlingsförvaltning

Mot bakgrund av detta äskar vi om att tillfälliga medel för Löfstad slott permanentas
Bibehålla den beviljade resursförstärkning om 1 400 000 kronor / år inkl. uppräknig

Konsekvensanalys

I slottet förvaras 34 000 föremål, och flera av dessa har på grund av brister i inomhusklimat ett eftersatt underhåll. Vi har genom extramedel kunnat påbörja arbetet med att vårda dessa, men beräknar att vi under ett enda år klarat mindre än 1% av detta eftersatta underhåll. Arbetet med att genomföra åtgärder har påbörjats under 2022 och om medel inte tilldelas kommande år kommer detta ha drastiskt negativa effekter på verksamheten och på kulturarvet Löfstad slott. Vår bedömning är att detta kommer att resultera i framtida kostnadsökningar för förvaltningen av samlingen eller kostnader för att flytta samlingen till externa magasin som kan garantera bättre bevarandeförhållanden.

Ung konst Öst

Ung Konst Öst är ett framgångsrikt projekt som hittills finansierats med medel från Kulturrådet och Region Östergötland (avslutas 2023). Projektet har byggt upp en regional struktur för att arbeta med ungdomar i hela länet. Verksamheten har permanentats och ingår i Kultursamverkansmodellen, men med ett begränsat anslag om 274 000 kronor, jämfört med projektbudget på 750 000 kronor. Projektet har resulterat i en samverkan kring unga och konstfrämjande åtgärder med länets kommuner, museer, konstföreningar samt med enskilda konstnärer.

Tidigare har Kulturrådet kommenterat att regionala utvecklingsprojekt med stöd från Kulturrådet bör hitta former för att bli permanenta. Att regionala utvecklingsmedel leder till en permanent regional verksamhet ses som en förutsättning.

Genom projektet har en regional plattform för samverkan mellan museer och kommuner byggts upp, samt en regional plattform för ungas skapande etablerats.

Att inte kunna bedriva detta projekt riktat mot ungdomar skulle kraftigt försämra möjligheter till "Breddat deltagande" och "Konstnärlig utveckling och kvalitet"

Mot bakgrund av detta äskar vi om att:
Bibehålla ekonomiska resurser för Ung Konst Öst 476 000 kronor / år
Så att anslaget motsvarar projektets budget på 753 000 kronor/år

Konsekvensanalys

Ung Konst Öst kommer inte kunna drivas i samma form och omfattning om anslaget till den permanenta verksamheten inte återspeglar projektets ekonomi. Det finns risk att verksamheten kommer bli mindre regional och inte ge samma effekt rörande målgruppen barn och unga som tidigare

Att leva upp till museilag rörande förvaltning av samlingar

Det vi bevarar idag utgör grunden för vad generationer kommer kunna berätta i framtiden. Dagens möjligheter till insamling och bevarande lägger därmed grunden för framtidens demokratiska samtal. Resurser och medel som avsätts för insamling och bevarande av den östgötska historien och vår egen samtid är med andra ord en investering in i såväl samtiden som framtiden.

Tidigare undermålig förvaring och tidens påverkan har försatt delar av samlingarna i ett dåligt skick. Detta bör inte uppfattas som att de är bortom all räddning, tvärtom kan de, med tillförda resurser, räddas in i framtiden. En tydlig effekt av underfinansieringen är att de redan snäva ramarna för samlingsförvaltning inte kunnat möta de behov och nya krav som ställs enligt museilagen. På grund av klimatförändringarna ökar även kraven på förvaltningen av föremålen, vilket ökar behovet av investeringar för att reglera och kontrollera klimatet i museet magasin.

Östergötlands museums fokus har varit att hantera den mest nödvändiga förvaltningen av de befintliga samlingarna, medan insamling av samtidsmaterial har nedprioriterats i verksamheten. Museet bör ses som en viktig del i det demokratiska samtalet där både dåtid och nutid är av betydelse. Enligt uppdragsöverenskommelsen från huvudmännen har Östergötlands museum ett övergripande ansvar för länets historia och konst. Detta innebär ett ansvar för en aktiv insamling som kan ge perspektiv på hela vår historia, både dåtid och nutid.

Vi måste kunna förvalta en allt större andel föremål som på grund av tidigare brister i förvaltningen riskerar att gå förlorade och därmed inte kommer att kunna användas för att belysa vår gemensamma historia. Detta kan resultera i att viktiga delar av det historiska pusslet kommer att saknas. Resursförstärkning till aktiv samlingsförvaltning är helt avgörande för vad som kan bevaras och hur det kan bevaras, samt för att identifiera framtida insamlingsbehov som behövs för att förstå den regionala historien.

Att långsiktigt förvalta och aktivt samla in konst- och kulturhistoria är en del av museernas uppdrag som skiljer dem från andra kulturinstitutioner inom scenkonstsektorn. Att spara för framtiden är också ett uppdrag som hamnat i fokus på grund av de oroligheter som sker runt om i världen.

Under 2023 har Stiftelsen Medevi brunnsmiljö avvecklats, och detta har resulterat i att Östergötlands museum har fått 1 700 möbler från 1700-tal till tidigt 1900-tal, samt en omfattande apotekssamling med främst mediciner, utrustning och möbler från 1800–1900-talet. Om inte medel tillförs kommer Östergötlands museum inte att kunna förvalta denna samling.

Under 2023 har flera andra verksamheter, såsom Gusums bruksmuseum, Reijmyre glasbruk och Hävla hammarsmedja, aviserat att de önskar ökat stöd för förvaltning av sina samlingar. I fallet Gusums bruksmuseum kan effekten bli densamma som för Stiftelsen Medevi brunnsmiljö. Om inte verksamheten inom Stiftelsen Gusums bruksmuseum kan drivas vidare, kommer tusentals mässingsföremål att tillfalla Östergötlands museum.

Förutsättningarna för att förnya samlingar genom inköp har under de senaste år urholkats i samma takt som anslagen minskat.

Nuvarande situation gör att Östergötlands museum till delar saknar finansiering för att utveckla och förvalta sina samlingar.

Mot bakgrund av ovan äskar vi om en förstärkning av basanslaget:

Resursförstärkning till aktiv samlingsförvaltning 1 300 000 kronor/år

Konsekvensanalys

Östergötlands museum har på egen hand lyckats förnya verksamheten, men när det gäller basuppdraget att vårda och utveckla samlingen finns det inga externa medel att söka.

Samlingen är omfattande och även om viss gallring har ägt rum, finns behov att ytterligare gallring inom vissa föremålskategorier. Samtidigt behöver samlingen förnyas för att bättre kunna spegla vår samtid. Om varken gallring eller förnyelse av samlingen genomförs kommer museets kunskapsuppdrag att gradvis urholkas.

Kunskap och forskning

Kunskapsbyggnad och forskning hör till några av de områden som tydligast pekas ut i museilagen. Där anges att en av museernas viktigaste uppgifter är att *”... bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Museerna ska upprätthålla en hög kompetens inom sina områden genom att bidra till forskning och andra typer av kunskapsuppbyggnad”*. Detta innebär att museerna inte enbart ska vara förvaltare och förmedlare av kunskap utan också aktiva producenter. Lagen är därmed tydlig med att museer har en viktig samhällsroll som kunskapsinstitutioner och demokratiska samtalsplattformar. I det regionala uppdraget specificeras ytterligare att Östergötlands museum har ett särskilt expertuppdrag kopplat till det regionala kulturarvet.

Östergötlands museum har idag ett antal experter med akademisk examen inom museets olika ämnesområden, såsom föremålsantikvarier, arkeologer, museipedagoger, konservatorer, antikvarier, konstvetare och kulturvetare. Sedan 2018 har även en strategisk satsning gjorts på att rekrytera disputerade forskare inom olika ämnesdiscipliner. Denna har lett fram till att organisationen nu har tre anställda disputerade forskare inom områden som arkeologi, konstvetenskap och historia.

För att kunna upprätthålla sin roll som en kunskapsinstitution och samtidigt uppfylla sitt demokratiska och kunskapsproducerande uppdrag, behöver Östergötlands museum klara att bibehålla sin höga tilltro som kunskapsinstitution hos allmänheten. Detta förtroende, som bland annat bekräftades i museets kännedomsmätning från 2019, är avgörande. För att bibehålla sin aktuella status som en trovärdig forskarpartner måste museets anställda forskare ha möjlighet att hålla sig uppdaterade om den senaste forskningen och även att bedriva forskningen, antingen genom samarbeten eller på egen hand. Att ha disputerade forskare i personalstyrkan är också en grundläggande förutsättning för att vi ska kunna samarbeta med universiteten och delta i forskningsprojekt som kräver en medfinansiering.

Mot bakgrund av ovan äskar vi om:

Medfinansiering till forskning

500 000 kronor/år

Konsekvensanalys

För att kunna utveckla kunskapsuppdraget som Östergötlands museum förvaltar krävs en mer aktiv kulturpolitik som är inriktad på forskning och kunskap. Det som skiljer Östergötlands museum från regional kulturverksamhet är det omfattande kunskapsuppdraget som formulerats i museilagen. Ett museum i samtiden bedriver forskning och delar av denna forskning bör verka på samma regionala villkor som medicinsk forskning.

Museigårdarnas och museifastighetens tekniska skuld och krav på god förvaltning

Östergötlands museum äger och förvaltar fastigheterna Fillinge Tingshus, Öna, Smedtorps dubbelgård, Krogfallsstugan och Onkel Adams-gården i Linköping. Dessa fastigheter utgör en del av museets samlingar och är klassificerade som byggnadsminnen och/eller som kulturresevat.

För att förvalta dessa fastigheter ansvarsfullt krävs ständiga kontinuerliga skötselinsatser, liksom även bevarandeinsatser som inkluderar reparation, byggnadsvårdsinsatser, såsom omläggning av sticketak, stråtak, timring av virke, murning, kittning, målning av fönster med mera. Byggnadsvårdsinsatserna är generellt kostsamma och kräver särskild kompetens och särskilt hantverk och flera av gårdarna ligger avsidet vilket gör insatser mycket resurskrävande. På alla fastigheterna finns behov av att installera brand- och stöldsäkringssystem mot bakgrund av byggnader och samlingar som förvaras i dessa.

Mot bakgrund av ovan äskar vi om:

Täckning för förvaltningskostnader museigårdar 585 000 kronor/år

Konsekvensanalys

Museet söker årligen byggnadsvårdsmedel från Länsstyrelsen för att kunna finansiera de mest nödvändiga byggnadsvårdsinsatserna. Beviljade medel kräver egen finansiering, ofta 30-40% av projektets totalkostnad och för den löpande förvaltningen finns idag inte den ekonomiska täckning som behövs med följderna av gårdarna i nuläget inte förvaltas på en hållbar nivå.

Det succesiva eftersatta underhållet får konsekvenser i form av ökande kostnader för renoveringsbehov samt extra kostnader för vård- och konservering av både konst- och kulturhistoriska föremål.

Museifastigheten

Inom ramen för renoveringen 2019–2022 har de mest akuta fastighetsbristerna åtgärdats. I en omfattande fastighet, byggd i flera omgångar över en period av 80 år med olika verksamheter inrymda, uppstår kontinuerligt nya behov i takt med att installationers livslängd nås eller överskrids. Även förändringar i förvaltningen kräver löpande investeringar i fastigheten och förändrad förvaltning för att undvika att fastigheten hamnar i samma eftersatta läge igen.

Fastighetskötseln framledes har, i linje med huvudmännens direktiv, upphandlats i samverkan med Region Östergötland och har under 2023 övergått till extern part. Historiskt sett har förvaltning av fastigheten och den dagliga driften skötts av egen personal efter bästa förmåga vid sidan av andra huvuduppdrag inom museet. Majoriteten av personalen som har arbetat med driften av museet har varit finansierade med lönebidrag och är i huvudsak inte längre kvar i verksamheten.

Omstruktureringen till extern part för fastighetsdriften innebär därför inga större ekonomiska vinster som kan täcka ökade förvaltningskostnader. Museet bedömer därför att behovet av anslag för en hållbar och ansvarsfull förvaltning kommer att öka. Resultatet av upphandling, som genomförts av museet i dialog med Region Östergötland, visar på ett resursförstärkningsbehov på 675 000 kronor per år för att klara en ansvarsfull och långsiktig förvaltning och drift av fastigheten.

Mot bakgrund av ovan äskar vi om:

Täckning för fastighetsförvaltning inklusive extern part för fastighetsdrift 675 000 kronor/år

Konsekvensanalys

Om inte täckning ges för ökade förvaltningskostnader på 675 000 kronor per år kommer museet ha sämre ekonomiska förutsättningar att klara sina basuppdrag, eftersom större delen av dessa medel kommer att gå till finansiering av fastighetsförvaltning.

AVSLUTNING

Östergötlands museum har haft förmånen och utmaningen att renovera museibygnaden, förnya innehåll och öppna upp för besökare 2022. Vi vet att publiken uppskattar det nya museikonceptet som innebär flera fördelar, såsom förbättrad tillgänglighet, en helt ny bemötandestruktur, bättre klimat och säkerhet i utställningslokaler, vilket gör att vi kan visa upp egna och inlånade samlingar av högsta kvalitet. Vi har även förbättrat arbetsmiljön i verkstäder och kontorslokaler samt med externa medel lyckats förnya museets digitala infrastruktur. Vi har byggt två helt nya basutställningar samt förnyat området kring museet. Det är onekligen en förnyelseresa som gör att Östergötlands museum nu kan inta en helt ny position som besöksmål.

Under 2023 utsågs Östergötlands museum till ”Årets museum” i Sverige och är dessutom med och tävlar om att bli bästa museum i Europa (EMYA, European Museum of the Year Award) under 2024. Vi har också under förnyelsefasen av museet i Linköping lyckats utveckla verksamheten på Löfstad slott, där vi just nu är inne i en känslig utvecklingsfas som finansieras av tillfälliga anslag. Vi har dessutom utvecklats ytterligare genom att Sancta Birgitta klostermuseum numera är en del av Östergötlands museums verksamhet.

Vårt äskande bygger på processer som redan är startade samt behov som finns för att kunna förvalta uppdrag i enlighet med museilag och kulturplan.

Äskande	Äskat belopp 2025	Beslutat 2023	Verksamhet
Långsiktig trygg förvaltning av kulturarv	1 400 000	1 272 000	Löfstad slott
Inflationsskydd av entré	400 000	0	Östergötlands museum
Ung Konst Öst	476 000	277 000	Östergötlands museum
Förvaltning i enlighet med museilag	1 300 000	0	Östergötlands museum
Kunskap och forskning	500 000	0	Östergötlands museum
Teknisk skuld museigårdar	585 000	0	Östergötlands museum
Teknisk skuld museifastighet	675 000	0	Östergötlands museum
Summa	5 336 000	1 549 000	

Utfärdat i samråd med Östergötlands museums ledningsgrupp

.....
Olof Hermelin, museichef

.....
Fredrik Björkman, ordförande

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 12 pages before this page

Dokumentet inneholder 12 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 12 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 12 sider før denne side

Detta dokument innehåller 12 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende